

סדר קדשים | מסכת מנחות ע"י

פרשת צו | ד' - י' בניסן תשפ"ו (28-22 למרץ 2026)

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת מנחות ע"ה, ב'

מאי הוי עלה? רב ששת אמר: אפילו פירורין שאין בהן כזית. אמר רבא: והוא דאיכא תוריתא דנהמא עלייהו.

מאי הוי עלה – מה היה איתה (מה נפסק בסוגיה)?
והוא דאיכא – והוא שיש
תוריתא דנהמא – צורת לחם

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

דף ע': הפרשת חלה

בדף זה לומדים הלכה מדיני הפרשת חלה. התורה מצוה, כי כאשר לשים בצק, צריך להפריש חלק מן הבצק, ולתת לכהן. החלק שנותנים לכהן נקרא "חלה". במצוה זו יש פרטים רבים והלכות רבות, ואנו נלמד במאמר זה פרט אחד. האם מכל בצק צריך להפריש חלה?! לא! רק מחמשת מיני התבואה בלבד, והם: **א. חטה. ב. שעורה. ג. כסמין. ד. שבלת שועל. ה. שיפון.** אך אם מכינים מאכל מארז או קטניות, אין מצות הפרשת חלה. אתם בודאי רוצים לדעת, מאיזו כמות של בצק צריך להפריש חלה. ובכן, יש מחלקת בין הפוסקים, ולמעשה נוהגים, שמבצק שנעשה מקילו קמח ומאתים גרם מפרישים חלה (אבל אין מברכים על פה, כי זה לא לכל הדעות).

דף ע"א: אנשי יריחו

הגמרא מספרת שחז"ל מחו באנשי יריחו על שלשה דברים שהם עשו בגודל לרצון חכמים: אנשי יריחו התירו לעצמם לקצץ ענפים מעצי חרוב ושיקמה שהקדשו לבית המקדש על ידי אבותיהם, כי הם טעו לחשב שמה שגדל מאז שהקדשו, אינו קדוש ומתר בהנאה. אנשי יריחו לקטו בשבת פרות שגדלו בשבת מן העץ ואכלו אותם, בגודל לתקנת חז"ל שפרות שנטשו מן העץ בשבת אסורים עד צאת השבת. אנשי יריחו הותירו בשדה ירקות לעניים, כמו שמקיימים מצות "פאה" בתבואה. היתה בקר נדיבות לב אצל בגרם מכשול גדול, כי "פאה" פטורה מתרומות וממעשרות, והעניים חשבו שגם הירקות הם "פאה" והם פטורים מתרומות וממעשרות, והם נקטלו באכילת טבל.

דף ע"ב: ברית המילה שפמעט לא התקמה

בבית משפחת אביגדור החקלאי שמחה רבה. נכד ראשון נולד. הברית נועדה להערה בשבת קדש, שהרי מצוה לקיים ברית מילה ביום השמיני ללידת התינוק, ואם היום השמיני חל בשבת קדש עורכים את ברית המילה, כי התורה הקדושה קבעה שברית מילה בזמנה דוחה את השבת. לאחר תפלת השבת הובא התינוק לבית הכנסת, ולפתע החוירו פניו של המוהל. התברר שהוא שכח להשחזי את סכין המילה, וכעת אי אפשר למול בה. אחד המתפללים אמר למוהל: מה הבעיה? הרי ברית מילה דוחה את השבת! אם כך מתר גם להשחזי את הסכין בשבת! אך המוהל השיב לו מיד: "קלל אמר רבי עקיבא: כל מלאכה שאפשר לעשות מערב שבת - אינה דוחה את השבת". לבסוף, לרוחת ההורים והמוהל, נמצא סכין מילה מהדר בבית אחד המתפללים והברית נערכה במועדה.

הסבר: הגמרא דנה בדייסה שיש בה פירורי לחם, מתי מברכים עליה המוציא ומתי מזנות. רב ששת אמר שאפילו אם יש בה פירורים קטנים מגודל כזית מברכים עליה המוציא, אולם רבא מוסיף שזה רק בתנאי שעדיין יש בהם צורת לחם.

ילדים יקרים, בשבוע הקרוב של היציאה לחופש לקראת חג הפסח תוכלו להוסיף וללמוד ולעזור בבית ואולי לזכות בפרס !)

מלאו את הטבלה במשימות הסיוע בבית ואישור שלמדתם באופן יומי, ושלחו בשבוע שלאחר הפסח עם חתימת הורים למייל - Talmudhagrala@talmudisraeli.co.il

א	ב	ג	ד	ה	ו
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☒ (אופרתי) (סימא)	☐ (אופרתי)	☐ (אופרתי)	☐ (אופרתי)	☐ (אופרתי)	☐ (אופרתי)

חתימת הורים:

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 18:19 יציאת שבת: 19:33	ניו יורק: כניסת שבת: 18:56 יציאת שבת: 19:58
ישראל ת"א: כניסת שבת: 18:36 יציאת שבת: 19:35	גרמניה: כניסת שבת: 18:05 יציאת שבת: 19:25

חברותא

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער: גברת כהן גרה בדיוק קומה אחת מעל גברת לוי. הבעיה היא שכאשר גברת כהן תולה כביסה לייבוש, מטפטים מים מהכביסה שלה היישר על הכביסה של גברת לוי שמתחתיה ומלכלכים אותה. כמה פעמים פנתה גברת לוי לגברת כהן בבקשה שתחדל לעשות זאת, אך גברת כהן ענתה שהיא חייבת לתלות את הכביסה של כל ילדיה ובני משפחתה, והיא לא יכולה כל פעם להתחשב בכביסה של גברת לוי התלויה למטה.

מצד שני

טוענת גברת לוי: זה שגברת כהן גרה מעליי זה לא מתיר לה כל פעם לתלות כביסה ולכלוך את שלי. לפני שהיא תולה כביסה עליה לשאול אותי מה התוכניות שלי, ואם גם אני רוצה לתלות, היא צריכה לחכות עד שהכביסה שלי תתייבש.

מצד אחד

לגברת כהן יש צורך לעשות הרבה כביסות, והיא לא יכולה כל פעם לא לתלות את הכביסה לייבוש בגלל שאולי בדיוק גברת לוי תלתה גם היא כביסה. היא לא עושה זאת בכוונה אבל אלו הצרכים שלה, ומי שגר בבית משותף צריך לקחת את זה בחשבון.

...אמה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

על המפה | מבואות יריחו

מבואות יריחו הוא יישוב קהילתי- דתי בבקעת הירדן, שהוקם בשנת 1999 וצופה אל העיר יריחו ונופי המדבר. היישוב מתאפיין בקהילה אידיאליסטית ומגוננת המשלבת חקלאות, חיי רוח וערבות הדדית בין תושביו. ייחודיותו המרכזית טמונה באירוח מוסדות חינוך טיפוליים, ובראשם כפר הנוער והחווה הטיפולית "גינת עדן". "גינת עדן" מהווה בית חם לנערות המתמודדות עם קשיים רגשיים וחברתיים, ומציעה להן מסלול שיקומי המשלב לימודים עם עבודה חקלאית וטיפול בבעלי חיים. הנערות משתלבות במארג החיים היישובי וזוכות למעטפת קהילתית תומכת ומעצימה. ביישוב הוקמה בשנה האחרונה גם מכינה קדם צבאית.

מבואות יריחו (Wikipedia, Bukvoed)

מ | מן ההיסטוריה

כיבוש העיר יריחו

העיר יריחו הנמצאת בבקעת הירדן, כעשרה ק"מ מצפון לים המלח, וממוקמת בגובה 250 מטר מתחת פני הים. היא בעצם נווה מדבר, העיר המיושבת הנמוכה ביותר בעולם, ואחד ממקומות היישוב העתיקים בעולם. על פי רש"י, השם יריחו ניתן לה על שם הריח הטוב שהיה בה, בגלל בשמים מיוחדים שהפיקו במקום. כאשר יהושע בן נון נכנס לארץ ישראל הוא מקיף את יריחו שבע פעמים, כובש את העיר ומפיל את חומותיה. יהושע אף מטיל קללה על כל מי שיבנה את העיר מחדש: "אָרוּר הָאִישׁ לְפָנַי ה' אֲשֶׁר יִקּוּם וּבְנֶה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת יְרִיחוֹ". בשנת 1936 התגלה בחפירות ארכיאולוגיות ביריחו בית כנסת עתיק, ובו רצפת פסיפס גדולה, ציורים של ארון קודש, מנורה, שופר ולולב, והכתובת "שלום על ישראל".

העיר יריחו ממוצפה ים המלח שביישוב מצפה יריחו. היישוב מימין (דרום) שקרוב לתמונה הוא ורד יריחו (Wikipedia, Eliran t)

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מִי שְׁבֵרָךְ אֲבוֹתֵינוּ
אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב,
הוּא יְבָרַךְ אֶת חַיְלֵי אֶבְרָהָם הַיִּשְׂרָאֵל
וְאֲנָשֵׁי כַחוֹת הַבְּטָחוֹן,
הַעוֹמְדִים עַל מִשְׁמֵר אֲרֻצְנוֹ וְעָרֵי אֱלֹהֵינוּ,
מְגֹבֵל הַלְּבָנוֹן וְעַד מִדְבַר מִצְרַיִם,
וּמֵן הַיָּם הַגָּדוֹל עַד לְבוֹא הָעֶרְבָה
וּבְכָל מְקוֹם שָׁהֵם, בְּיָבֵשׁהּ בְּאֵוִיר וּבַיָּם.
יְתֵן ה' אֶת אוֹיְבֵינוּ הַקָּמִים עָלֵינוּ
נִגְפִים לְפָנֵיהֶם!
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמֵר וְיַצִּיל אֶת חַיְלֵינוּ
מִכָּל צָרָה וְצָרָה, וּמִכָּל נֹגַע וּמַחֲלָה,
וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.
יְדַבֵּר שׁוֹנְאֵינוּ תַחֲתֵיהֶם,
וְעֵטְרָם בְּקֶטֶר יִשְׁעָהּ וּבַעֲטָרַת נִצְחוֹן.
יִקְיָם בָּהֶם הַכְּתוּב:
"כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הִלְךָ עִמָּכֶם,
לְהַלְחֵם לְכֶם עִם אוֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם".
וְנֹאמֵר: "אֱמֵן".

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0			
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

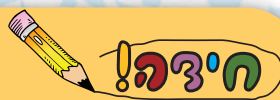
היום היום
לוח

- 3 מיהו האיש בכחול האומר חזק ואמץ?
- 4 מה נושאים האנשים בתיבה המוזהבת?
- 5 מה משתלשל מהחלון בצד ימין של החלון?

- 1 מתי בני ישראל חצו את הירדן עם כניסתם לארץ?
- 2 מה האירוע המצויר כאן ומתי הוא התרחש?

לפניכם חמישה דברים עם אותיות מבלבלות. זהו את שמותיהם וכתבו כיצד הם נקראים ביחד:

1. פוניש

2. מינוס

3. הרועש

4. הטח

5. עלוש בלתוש

מהם?

מי אני?

1. הייתי שייך לשבט אפרים.
2. הייתי משרתו של משה רבנו, ונלחמתי בעמלק לאחר יציאת מצרים.
3. בחטא המרגלים רק אני וכלב בן יפונה התנגדנו לדברי שאר 10 המרגלים האחרים.
4. הייתי בן 110 שנים במותי, ונקברתי בכפר כאפל חארס, סמוך לעיר אריאל.

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

התשכ"ט

5727
ה'תשנ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תרנ"ז

5323
ה'רמ"ג

5260

5258

4900

4800

4650

4260

2019
שנת סיום הטי"ם
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת ישראל

1969
הרב
אריה לויין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
גירוש ספרד

הרמב"ם

רש"י

רבי סעדיה
גאון

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת מנחות | דף ע"ג - ע"ו

פרק ז' - אלו מנחות נקמצות דף ע"ג: הגב שחזר בתשובה

למי אחזיר את הכסף?

"אני רוצה לחזור בתשובה", פתח האיש את דבריו כשהוא יושב מול הרב. "עשיתי עברות שונות, אבל החלטתי שאני רוצה לחזור למוטב. כבוד הרב, נגבת כסף מנר צדקה, והוא נפטר בלא יורשים. מה אעשה בכסף?" - "הכסף שיהי לך, בגלל שאחרי שגור הצדקה נפטר בלא יורשים כל אחד יכול לזכות בממון שלו.

הרב המשיך: אתה יודע, שמי שנשבע לשקר שלא נגב, צריך להחזיר את הכסף לנגב ולהביא קרבן אשם. אם היית עושה כן, היית צריך להשיב את הכסף לכהנים, כך לומדים בדף זה, שבמקרה שנגב נשבע לשקר שלא נגב כסף מנר צדקה, וגר הצדקה נפטר בלא יורשים, ישיב הנגב את הכסף לכהנים.

דף ע"ד: כהן מקריב את הקרבן של עצמו

ר' גדעון החליט להנהיג בביתו מנהג מענין וחשוב: פעם בשבוע הוא יספר לילדיו ידיעה שהתגלתה לו בדף זה. ר' גדעון גלה שילדיו מתלהבים מהרעיון, ומיד הוא נגש לבצע אותו. הם ישובו בניחותא בעגול, ור' גדעון אמר: אתם בודאי יודעים, שאדם שעבר עברה בשוגג מביא קרבן חטאת לבית המקדש. נכון, ענו הילדים במקלה. - יפה ילדים. כעת הקשיבו: אם כהן עבר עברה, מי מקריב את קרבן החטאת שלו? את הענין הזה למדתי בדף זה, שהכהן יכול להקריב את קרבן החטאת שלו עצמו, כלומר: הוא מתכפר על העברה על ידי קרבן שהוא בעצמו מקריב. יש לו גם זכות לבוא לבית המקדש בכל זמן שירצה כדי להקריב את קרבנו בעצמו, אפילו אם באותה עת אנשי משמר אחרים עובדים ואין זו המשמרת שלו.

דף ע"ה: חידת "שהחנינו"

ר' שמשון המלמד שב אל תלמידי כדתו, לאחר שנגאלץ לשהות שבועים ליד מטת אביו בבית החולים. הוא הרגיע את התלמידים וספר להם שאביו הבריא, ברוך ה', ושב לביתו, ומיד פתח בחידה השבועית: הוא מברך "שהחנינו" על מצה ולא בפסח. מיהו ולמה? פתחו את הנמרא ונראה מי ימצא ראשון. התלמידים עלעלו במהירות בנמרות והגיעו לדף ע"ה. לא חלף זמן רב ואצבעות רבות הונפו באויר. ר' שמשון הוציא את פנקסו המסדר ובדק למי מגיע לענות לפי התור, והצביע על יוסף. יוסף אמר: מנחה! את המנחה עושים מצה ולא לחם. כהן שמקריב מנחה פעם ראשונה בחייו, מברך שהחנינו לפני ברכת המוציא. יפה מאד, אמר ר' שמשון בהנאה, והתחיל את יום הלמודים בחדוה.

דף ע"ו: חמש מאות פעמים!

בעיטה

שיפה

בבית המקדש הקריבו קרבנות לכבוד ה'. המשנה הנלמדת בדף זה מספרת על העמל הרב שהשקיעו בהכנת המנחות לקרבן לכבוד ה' יתברך. המשנה אומרת: "כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה". מה כונת הדברים? "שיפה" - משפספים את החטים עם היד כשהן מנחות על גבי כלי. "בעיטה" - חובטים בחטים עם גב האצבעות, כשהן קמוצות לאגרוף. כך עשו כדי שנקלפות החטים תפרדנה מהחטים. וכמה פעמים שפספו ובעטו בחטים? חמש מאות פעמים! לכבוד ה' יתברך.

דבר תורה

פרשתנו מעמידה במרכז את הציווי המיוחד על הלהבה שאינה נכבית- "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". לכאורה, אש זו נראית כביכול "מיותרת", שהרי הקרבת הקורבנות נעשתה באמצעות אש אחרת שהייתה על המזבח. מדוע, אם כן, ציוותה התורה על מציאותה של אש נוספת, נצחית וקבועה? כאן טמון סוד ההתמדה היהודית. האש הזו לא נועדה ל"תועלת" טכנית, אלא להוות עדות למהות פנימית. היא מסמלת את הנוקדה השורשית הבוררת בלבו של כל יהודי - להבה פנימית שאינה תלויה בהתלהבות רגעית או בנסיבות משתנות. החידוש הוא שהגבורה האמיתית אינה נמצאת ב"זיקוקי דינור" של אירועים חד-פעמיים, אלא ביכולת לשמר גחלת יציבה ויומיומית. אש התמיד מלמדת אותנו שהזהות והערכים שלנו הם חלק בלתי נפרד מנשמתנו; הם בוערים שם "תמיד", בעקביות ובשקט, גם כשבחוץ סוער.

שאלות השבוע

1. מאיזו כמות קמח צריך להפריש חלה?
2. לאיזה נפטר אין יורשים?
3. איזה מצות אכלו במקדש לא בפסח?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagra@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

1. מעבר הירדן וכניסתם של בני ישראל הייתה ב- " בניסן.
2. הפלת חומות יריחו, מס' שבועות אחרי שבני ישראל נכנסו לארץ.
3. יהושע בן נון.
4. את ארון ברית ה'.
5. חבל תקוות השני שבאמצעותו סימנה רחב את ביתה כדי שלא יפגעו בו ובמשפחתה.

מי אני?

יהושע בן נון

חידה

שיפון, כוסמין, שעורה, חטה, שבולת שועל - חמשת מיני דגן

